

Juridisch handelingskader Noodverordening Covid-19 VNOG

Inleiding

Op grond van artikel 39 Wet Veiligheidsregio's juncto artikel 176 Gemeentewet heeft de waarnemend Voorzitter van de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland laatstelijk op 28 april 2020 een noodverordening afgekondigd. Het juridisch handelingskader is gericht op de uitvoering van de in hoofdstuk 2 genoemde verbodsbepalingen.

Gebleken is dat er behoefte bestaat aan een duidelijke instructie over de handhaving van de noodverordening. Daarbij is in het bijzonder opgemerkt dat ook voor toezichthouders/BOA's niet altijd duidelijk is wat hun bevoegdheden zijn en hoe ver zij kunnen gaan als zij een overtreding vaststellen. Dit handelingskader beoogt een gecoördineerd, gestructureerd en werkbaar handelingskader te zijn.

Doel handelingskader

Dit handelingskader biedt aan de onder VNOG vallende gemeenten duidelijkheid over hoe om te gaan met overtredingen van de geldende noodverordening. De buitengewoon opsporingsambtenaren van gemeenten en de toezichthouders van de gemeente en Regionale uitvoeringsdiensten houden **actief** toezicht. De politie zal dit alleen, of met name, op basis van meldingen doen; de politie reageert derhalve reactief. Daar waar nodig, zullen lokaal afspraken worden gemaakt over deze inzet.

Toezichthoudende (politie)ambtenaren gebruiken gezond verstand, werken de-escalerend en wegen het doel van hun optreden en de effecten daarvan, zorgvuldig tegen elkaar af. Uitgangspunt is dat van handhaving pas sprake is wanneer de boodschap niet overkomt. Bij twijfel vindt overleg plaats met de lokale teamchef. Bij excessen wordt direct handhavend opgetreden.

Juridisch handelingskader:

Bij een constatering van een overtreding van de noodverordening wordt op navolgende wijze gehandeld¹:

A. Strafrechtelijk traject

- **Stap 1:** Bij een eerste overtreding van de noodverordening wordt, conform het handelingskader van de nationale politie, een dwingend gesprek gevoerd met de overtreder om de overtreding te beëindigen. Deze stap kan naast de politie, ook worden uitgevoerd door een BOA.²
- **Stap 2:** Indien de eerste stap niet leidt tot vrijwillige beëindiging, wordt een formele aanwijzing gegeven op grond van de noodverordening. Een formele aanwijzing wordt mondeling gegeven.
- **Stap 3:** Wanneer de aanwijzing, zoals bedoeld is in de vorige stap, niet wordt opgevolgd, volgt aanhouding (handelen in strijd met de voorschriften van de noodverordening levert een strafbaar feit op als bedoeld in artikel 443 Wetboek van Strafrecht).³
- **Stap 3A:** Voor minderjarigen is het mogelijk om een HALT-traject te starten indien stap 1 en 2 niet leiden tot naleving van de noodverordening.

B. Bestuursrechtelijk traject: Aanwijzing op grond van artikel 2.5.

- **Stap 4:** Bij een tweede en dus herhaaldelijke overtreding van de noodverordening, zal het bestuursrechtelijk handhavingstraject tot het nemen van een aanwijzingsbesluit op grond van artikel 2.5. van de noodverordening worden gestart. Dit betekent dat contact wordt opgenomen met de lokale teamchef en/of de lokale bestuurder.

¹ Per situatie moet maatwerk mogelijk blijven en kan dus worden afgeweken van dit stappenplan.

² Bij excessen wordt deze stap overgeslagen en zal direct een aanwijzing als bedoeld in stap 2 gegeven worden.

³ Na aanhouding volgt opmaken proces-verbaal (feitgecodeerd) en inzending daarvan naar het CJIB. Een tikverbaal dient te worden ingezonden naar AP Oost Nederland op het emailadres noodverordeningen.oost@om.nl

- **Stap 5:** De lokale bestuurder neemt contact op met de voorzitter van de Veiligheidsregio en stemt af of de betreffende locatie of het gebied wordt aangewezen.
- **Stap 6:** Bij akkoord in de vorige stap, wordt door de betreffende gemeente het format 'Aanwijzingsbesluit ex. Artikel 2.5. van de noodverordening COVID-19 Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland', ingevuld.
- **Stap 7:** Het ingevulde format wordt digitaal gedeeld met de voorzitter en na ondertekening bekend gemaakt via de website van de VNOG.

B.1. Bestuursrechtelijk traject: last onder bestuursdwang of last onder dwangsom ter borging van het aanwijzingsbesluit

- **Stap 8:** Het is van belang om regelmatig te controleren op naleving van het aanwijzingsbesluit en het daarin vervatte verbod. Bij overtreding worden eerst de stappen 1 tot en met 3 doorlopen.
- **Stap 9:** Bij herhaaldelijke overtreding van het verbod kan, ter borging van het aanwijzingsbesluit een last onder dwangsom of een last onder bestuursdwang worden opgelegd door de voorzitter van de Veiligheidsregio.

C. Bestuursrechtelijk traject: last onder bestuursdwang of last onder dwangsom bij niet naleving van de noodverordening⁴

- **Stap 4:** Bij een tweede en dus herhaaldelijke overtreding van de noodverordening, zal het bestuursrechtelijk handhavingstraject tot het opleggen van een last onder bestuursdwang of last onder dwangsom worden gestart. Dit betekent dat contact wordt opgenomen met de lokale teamchef en/of de lokale bestuurder.
- **Stap 5:** De lokale bestuurder neemt contact op met de voorzitter van de Veiligheidsregio en stemt af of de last opgelegd wordt.
- **Stap 6:** Bij akkoord in de vorige stap, wordt door de betreffende gemeente het voornemen tot het opleggen van een last bekendgemaakt. Indien het geen spoedeisende kwestie is zal dat schriftelijk gebeuren⁵, bij spoedeisende zaken wordt het voornemen mondeling kenbaar gemaakt. In beide gevallen wordt de mogelijkheid geboden om een zienswijze in te dienen.
- **Stap 7:** Het door de betreffende gemeente opgemaakte besluit tot het opleggen van een last onder dwangsom of last onder bestuursdwang wordt digitaal gedeeld met de voorzitter en na ondertekening bekend gemaakt aan de betrokkenen⁶. Dat laatste geschiedt door de betreffende gemeente.

Aandachtspunten:

- Ad 1: Gelet op artikel 4 van de noodverordening zijn, naast ambtenaren van de politie, alle toezichthouders van de onder de VNOG vallende gemeenten belast met het toezicht op de naleving van de noodverordening. Deze zijn dan ook allemaal bevoegd om aanwijzingen, zoals in stap 2 bedoeld, te geven. Om een eenduidige handhaving te laten plaatsvinden en het de-escalerende doel te bereiken, dient een goede samenwerking tussen BOA's en politie plaats te vinden. Daar waar nodig kan de politie de regie nemen bij de instructie en coördinatie van de BOA's.
- Ad 2: In afwijking van bovengenoemd stappenplan kan de situatie zich voordoen dat in plaats van strafrechtelijk optreden eerst wordt gekozen voor bestuursrechtelijk optreden. In die gevallen worden de stappen 1 tot en 3 overgeslagen. De afweging, of sprake is van een dergelijke situatie, zal lokaal en van geval tot geval moeten worden gemaakt. Bij twijfel kan contact worden opgenomen met de betrokken juristen van de VNOG.

⁴ Het gaat hier om situaties waarbij aanwijzing op grond van artikel 2.5. van de noodverordening (nog) niet het juiste middel is. Dit zal van geval tot geval moeten worden afgewogen.

⁵ Voorbeelden zijn opvraagbaar

⁶ Voorbeelden zijn opvraagbaar

- Ad 3: Om uiteindelijk te komen tot bestuursrechtelijke handhaving is een goed dossier noodzakelijk. In dat dossier moet worden vastgelegd wanneer, door wie en op welke wijze de verschillende stappen zijn doorlopen.